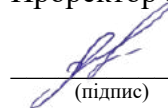

Міністерство культури та інформаційної політики України
Закарпатська академія мистецтв
Кафедра культури та соціально-гуманітарних дисциплін

«ПОГОДЖУЮ»

Проректор з навчальної роботи

Бокшан А.М.

(підпис)

“12” серпня 2022 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕТНОПСИХОЛОГІЯ»
ОПП « Живопис » / ВК 1.1

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Ступінь	Магістр
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво
Статус дисципліни	Вибіркова
Рік викладання / семестр, курс	2022/2023 / 1-й рік підготовки, 1-й семестр
Обсяг дисципліни (кредити/години)	3 ЄКТС / 90 годин, з них 32 аудиторних
Мова викладання	Українська
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Міськов Іван Олексійович, к.і.н., доцент кафедри культури та соціально-гуманітарних дисциплін
Контактний тел.	+380506723812
e-mail	miskoviv@gmail.com
Інформація про консультування	Очне / онлайн

Силабус навчальної дисципліни «Етнопсихологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація ОПП «Живопис» / Укладач: Міськов І.О. – Ужгород: ЗАМ, 2022. – 18 с.

Розробник: кандидат історичних наук, доцент Міськов І.О.

Затверджено на засіданні кафедри
культури та соціально-гуманітарних дисциплін

від «12» серпня 2022 року, протокол №1.

Схвалено Вченою радою Закарпатської академії мистецтв

від «12» серпня 2022 року, протокол №1.

© Міськов І.О, 2022 рік

© Закарпатська академія мистецтв, 2022 рік

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета й завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Компетентності й очікувані результати навчання з дисципліни	6
4. Програма навчальної дисципліни	6
5. Структура залікового кредиту дисципліни.....	7
6. Зміст лекційного матеріалу з дисципліни	8
7. Зміст самостійної/індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти	10
7.1. Зміст самостійної роботи	10
7.2. Зміст індивідуальної роботи	10
8. Контроль навчальної роботи здобувачів вищої освіти	12
9. Оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти	14
9.1. Розподіл балів, що присвоюються здобувачам.....	14
9.2. Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання на заліку	14
9.3. Критерії оцінювання знань здобувача	14
10. Політики курсу	16
11. Інформаційно-методичне забезпечення дисципліни	17
11.1. Методичне забезпечення.....	17
11.2. Рекомендована базова література.....	17
11.3. Рекомендована допоміжна література	18
11.4. Інформаційні ресурси	18

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Спеціальність / ОПП	023 Образотворче мистецтво / ОПП «Живопис»	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Рік підготовки	1-й	1-й
Семестр	1-й	1-й
Кількість кредитів	3	3
Модулів	1	1
Змістових модулів	1	1
Загальна кількість годин	90	90
Кількість аудиторних годин:	32	6
лекції	30	4
практичні / семінарські заняття	2	2
Кількість годин, відведених на самостійну / індивідуальну роботу	58	84
Форма підсумкового контролю	Залік	Залік

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: вивчення найактуальніших проблем цієї навчальної дисципліни: співвідношення нації та етносу в етнопсихології; вивчення психічного складу етносу; розуміння ментальності будь-якого народу; поняття національної та етнічної свідомості; виявлення етнічних стереотипів; етнічні та національні конфлікти.

Завдання. Основними завданнями вивчення дисципліни «Етнопсихологія» є предмет і методи дослідження етнопсихології; здійснення толерантного виховання до сучасних народів і націй; етнопсихологічні особливості.

В результаті вивчення даного курсу здобувач вищої освіти повинен:

- **знати:** основні поняття етнопсихології; предмет і завдання етнопсихології; етнічні конфлікти: види, стадії їх розвитку, шляхи поведінки, шляхи подолання; етнопсихологічні особливості мовного спілкування, психологічну характеристику етносів, народознавство та етнологію.
- **вміти:** підвищувати етнічну свідомість та етнічну культуру громадян; працювати із законодавчою базою; орієнтуватись у етнопсихологічних, етнокультурних та етносоціальних процесах.

Міждисциплінарні зв'язки: соціальна психологія, етнографія, етнологія, релігієзнавство, філософія, правознавство, географія, історична географія, всесвітня історія, всесвітня література.

Методи навчання: словесні (лекція, фронтальне пояснення); наочні (демонстрація практичних зразків); практичні (практичні вправи, індивідуальний контроль, власний приклад); самостійна робота.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ Й ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Шифр за ОПШ	Компетентності
К 02.	Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
К 03.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
К 06.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Етнопсихологія як наука, її предмет і методи.

Тема 2. Методологічні основи етнічної психології.

Тема 3. Функції та основні поняття етнічної психології, її головні завдання у сучасному суспільстві.

Тема 4. Етноси та нації в етнічній психології.

Тема 5. Статичні характеристики етносу.

Тема 6. Динамічні характеристики етносу. Національні почуття.

Тема 7. Проблема етнічного сприйняття в етнопсихології.

Тема 8. Етнічні стереотипи.

Тема 9. Етнічні конфлікти.

Тема 10. Соціально-етнічні спільності та етнополітика. Міжетнічні конфлікти.

5. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин					
	лекції		практичні / семінарські заняття		самостійна / індивідуальна робота	
	д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.
Тема 1. Етнопсихологія як наука, її предмет і методи.	2	1	-	-	7	-
Тема 2. Методологічні основи етнічної психології.	2	1	-	-	7	-
Тема 3. Функції та основні поняття етнічної психології, її головні завдання у сучасному суспільстві.	4	-	-	-	8	14
Тема 4. Етноси та нації в етнічній психології.	4	-	-	-	8	14
Тема 5. Статичні характеристики етносу.	4	-	-	-	7	14
Тема 6. Динамічні характеристики етносу. Національні почуття.	2	-	-	-	7	14
Тема 7. Проблема етнічного сприйняття в етнопсихології.	4	-	-	-	7	14
Тема 8. Етнічні стереотипи.	4	-	-	-	7	14
Тема 9. Етнічні конфлікти.	2	1	-	-	-	-
Тема 10. Соціально-етнічні спільності та етнополітика. Міжетнічні конфлікти.	2	1	-	-	-	-
Підсумковий контроль	-	-	2	2	-	-
Усього годин	30	4	2	2	58	84

6. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Структура лекції	Література (джерела базової рекомендованої літератури)	Кількість годин	
			д.ф.н.	з.ф.н.
Тема 1. Етнопсихологія як наука, її предмет і методи.	Предмет курсу „Етнопсихологія”. Основні етапи розвитку етнічної психології. Предмет курсу „Етнопсихологія”. Основні етапи розвитку сучасної етнічної психології. Поняття предмету та об’єкту етнічної психології. Зв’язок етнопсихології з іншими дисциплінами.	Етнопсихологія : навч. посібн. для здобувачів вищої освіти спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Автор-упорядник О.П. Цюняк.–Івано-Франківськ, 2017. Нежурина-Кузничная Н.Ю. Популярная этнопсихология.– Мн., 2004. Шпет Г.Г. Введение в этническую психологию. – СПб., 1996.	2	1
Тема 2. Методологічні основи етнічної психології.	Принципи етнопсихології:об’єктивність, науковий підхід, системність, дидактична взаємодія, історичний та діалектичний принципи. Основні методи етнопсихології: порівняльний та зіставлення; загальнонаукові методи: спостереження, експеримент, бесіда, дослідження продуктів діяльності суспільства, тести.	Баронин А.С. Этнопсихология. – К., 2000. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология. – М., 2008.	2	1
Тема 3. Функції та основні поняття етнічної психології, її головні завдання у сучасному суспільстві.	Функції етнопсихології: гносеологічна, описова, прогностична, культурологічна, комунікативна, етнополітична, виховна. Психологічна сутність основних понять етнопсихології: психічний склад нації, етнічний стереотип, етнічні конфлікти, егоцентризм.	Баронин А.С. Этнопсихология. – К., 2000. Льовочкіна А. М. Этнопсихология: Навч. посіб. - К, 2002.	4	
Тема 4. Етноси та нації в етнічній психології.	Психологічна характеристика етносу. Поняття етнічних спільнот і груп. Способи існування етносів. Етнічні процеси. Соціально-психологічна суть поняття «нація». Основні етнічні і культурологічні особливості нації. Поняття про національну ідентифікацію.	Етнопсихологія : навч. посібн. для здобувачів вищої освіти спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Автор-упорядник О.П. Цюняк.–Івано-Франківськ, 2017.	4	

Тема 5. Статичні характеристики етносу.	Психічний склад етносу. Ментальність як інтегральна етнопсихологічна ознака нації. Психологічна сутність і зміст національного характеру. Національна самосвідомість. Етнічна самосвідомість. Поняття маргінальності.	Липа Ю. Призначення України. - Нью-Йорк, 1953. Нежурина-Кузничная Н.Ю. Популярная этнопсихология.– Мн., 2004. Современная этнопсихология. Хрестоматия. – Мн., 2003.	4	
Тема 6. Динамічні характеристики етносу. Національні почуття.	Націоналізм. Націоналістична психологія та її особливості. Етноцентризм. Явище етноцентризма. Патріотизм.	Липа Ю. Призначення України. - Нью-Йорк, 1953. Львовичкіна А. М. Етнопсихологія: Навч. посіб. - К, 2002. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. –К., 2006.	2	
Тема 7. Проблема етнічного сприйняття в етнопсихології.	Етнічне сприйняття. Міжетнічні відносини. Міжетнічні контакти. Етнічна установка.	Макарчук С.А., Турій О.Ю. Український етнос: Історичний розвиток. - Львів, 1990. Мала енциклопедія етнотермінології. – К., 1996. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. – К., 2006.	4	
Тема 8. Етнічні стереотипи.	Поняття етнічного стереотипу, його зміст і структура. Автостереотипи, гетеростереотипи. Національний стереотип. «Явище призми» у формуванні стереотипу. Причини стереотипізації. Етнічні стереотипи.	Львовичкіна А. М. Етнопсихологія: Навч. посіб. - К, 2002.	4	1
Тема 9. Етнічні конфлікти	Поняття та форми етнічних конфліктів. Теорії виникнення етнічних конфліктів. Види та стадії етнічних конфліктів. Національні конфлікти.	Львовичкіна А. М. Етнопсихологія: Навч. посіб. - К, 2002. Платонов Ю.П. Основы этнической психологии. - Спб, 2003. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология. – М., 2008.	2	1

7. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ / ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

7.1. Зміст самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання над дисципліною передбачає:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу;
- опрацювання джерел рекомендованої літератури з дисципліни;
- вивчення питань, що винесені на самостійне опрацювання.

Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема	Питання
Етнопсихологія українців	Особливості українського етносу. Формування українського національного характеру. Українська самосвідомість. Українська сім'я.
Етнічні традиції	Етнічні традиції англійців. Етнічні традиції французів. Етнічні традиції італійців. Етнічні традиції німців. Етнічні традиції голландців. Етнічні традиції молдаван. Етнічні традиції євреїв. Етнічні традиції українців.
Сучасна етнічна психологія	Етнічна ідентифікація. Етнічна прогностика. Національна свідомість. Національна культура. Великі національно-етнічні групи. Сучасна американська етнопсихологія. Культурний релятивізм, абсолютизм, універсалізм.
Менталітет	Український менталітет. Менталітет стародавніх греків. Західноєвропейська ментальність. Американський менталітет. Ментальність культури.

7.2. Зміст індивідуальної роботи Теми рефератів

1. Форми людських спільнот.
2. Поняття «етнос» і «етнічність».
3. Поняття «нація».
4. Поняття «народ».
5. Етнос та його ознаки.
6. Етногенез і його чинники.
7. Етнічні процеси.
8. Мозаїчність етносів.
9. Нація – конкретно-історичний тип етносу.
10. Етнічно-національна психологія.
11. Націоналізм.
12. Спільність мови.
13. Спільність території формування (етнічна територія).
14. Культура та її етнічні прояви.
15. 1. Українська ментальність.
16. Російська ментальність.
17. Польська ментальність
18. 4. Угорська ментальність.
19. Словацька ментальність.
20. Румунська ментальність.

21. Ментальність закарпатських українців.
22. Українство як етноментальний феномен.
23. Русини - українці Закарпаття.
24. Етнічна самосвідомість особистості.
25. Фольклор як одне з джерел вивчення етнічної ментальності русинів-українців.
26. Закарпатський фольклор у всеукраїнському контексті.
27. Етнічна ментальність Олександра Духновича.
28. Формування етнічної ментальності Василя Гренджі-Донського.
29. Олександр Маркуш як етнолог.
30. Гуцули Закарпаття.
31. Бойки Закарпаття.
32. Лемки Закарпаття.
33. Долиняни Закарпаття.
34. Закарпатська етнографічна зона.

8. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Контрольні заходи навчальної роботи визначені Положенням про систему оцінювання результатів навчання студентів Закарпатської академії мистецтв¹. Серед основних виділяють поточний, проміжний та підсумковий контролю.

Форми контролю навчальної роботи

Тема	Форми контролю		
Тема 1. Етнопсихологія як наука, її предмет і методи.	Поточний: опитування по теоретичному матеріалу; захист рефератів	Проміжний контроль 2	Підсумковий : залік
Тема 2. Методологічні основи етнічної психології.			
Тема 3. Функції та основні поняття етнічної психології, її головні завдання у сучасному суспільстві.			
Тема 4. Етноси та нації в етнічній психології.			
Тема 5. Статичні характеристики етносу.			
Тема 6. Динамічні характеристики етносу. Національні почуття.		Проміжний контроль 2	
Тема 7. Проблема етнічного сприйняття в етнопсихології.			
Тема 8. Етнічні стереотипи.			
Тема 9. Етнічні конфлікти.			
Тема 10. Соціально-етнічні спільності та етнополітика. Міжетнічні конфлікти.			

Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення здобувача в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Поточний контроль здійснюється для здобувачів вищої освіти денної форми навчання у рамках лекційних занять і передбачає блиц-опитування з метою визначення їх рівня теоретичної підготовки та оцінювання рефератів.

Проміжні контролю:

Проміжний контроль 1 передбачає виставлення після завершення навчальної роботи по темам 1-5. Проміжний контроль 2 проводиться після завершення навчальної роботи по темам 6-10. Здобувач вищої освіти отримує суми балів за активність на лекційних заняттях та за усний захист реферату.

Підсумковий контроль проводиться у формі усного заліку для здобувачів вищої освіти як денної, так і для заочної форми навчання. На заліку оцінюються теоретичні знання з дисципліни та враховується оцінка індивідуального завдання (виконаного та захищеного реферативного дослідження з урахуванням всіх вимог, що ставляться до написання реферату).

¹ http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf

Питання, що виносяться на підсумковий контроль

1. Предмет курсу „Етнопсихологія”.
2. Основні етапи розвитку етнічної психології.
3. Основні етапи розвитку сучасної етнічної психології.
4. Поняття предмету та об'єкту етнічної психології.
5. Зв'язок етнопсихології з іншими дисциплінами.
6. Принципи етнопсихології.
7. Основні методи етнопсихології.
8. Функції етнопсихології.
9. Психологічна сутність основних понять етнопсихології: психічний склад нації, етнічний стереотип, етнічні конфлікти, егоцентризм.
10. Психологічна характеристика етносу.
11. Поняття етнічних спільнот і груп.
12. Способи існування етносів.
13. Етнічні процеси.
14. Соціально-психологічна суть поняття «нація».
15. Основні етнічні і культурологічні особливості нації.
16. Поняття про національну ідентифікацію.
17. Психічний склад етносу.
18. Ментальність як інтегральна етнопсихологічна ознака нації.
19. Психологічна сутність і зміст національного характеру.
20. Національна самосвідомість.
21. Етнічна самосвідомість.
22. Поняття маргінальності.
23. Національні почуття.
24. Націоналізм.
25. Націоналістична психологія та її особливості.
26. Етноцентризм. Явище етноцентризма.
27. Патріотизм.
28. Проблема етнічного сприйняття в етнопсихології.
29. Етнічне сприйняття.
30. Міжетнічні відносини.
31. Міжетнічні контакти.
32. Етнічні стереотипи.
33. Поняття етнічного стереотипу, його зміст і структура.
34. Автостереотипи, гетеростереотипи.
35. Національний стереотип.
36. «Явище призми» у формуванні стереотипу.
37. Причини стереотипізації.
38. Етнічні стереотипи.
39. Етнічні конфлікти.
40. Поняття та форми етнічних конфліктів.
41. Теорії виникнення етнічних конфліктів.
42. Види та стадії етнічних конфліктів.
43. Національні конфлікти.
44. Етнічний тероризм.

9. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

9.1. Розподіл балів, що присвоюються здобувачам денної форми навчання протягом навчального семестру

Тема	Ваговий коефіцієнт (k _i)	
Тема 1. Етнопсихологія як наука, її предмет і методи.	Опитування по теоретичному матеріалу: k ₁ = 0,4	Оцінювання реферату: k ₃ = 0,2
Тема 2. Методологічні основи етнічної психології.		
Тема 3. Функції та основні поняття етнічної психології, її головні завдання у сучасному суспільстві.		
Тема 4. Етноси та нації в етнічній психології.		
Тема 5. Статичні характеристики етносу.		
Тема 6. Динамічні характеристики етносу. Національні почуття.	Опитування по теоретичному матеріалу: k ₂ = 0,4	
Тема 7. Проблема етнічного сприйняття в етнопсихології.		
Тема 8. Етнічні стереотипи.		
Тема 9. Етнічні конфлікти.		
Тема 10. Соціально-етнічні спільності та етнополітика. Міжетнічні конфлікти.		

9.2. Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання на заліку

Розподіл	Підсумковий контроль (залік)		Всього
	Теоретичні питання	Оцінювання реферату	
Ваговий коефіцієнт	0,6	0,2	1
Максимальна кількість балів	60	20	100

9.3. Критерії оцінювання знань здобувача

Основні критерії оцінювання аудиторної роботи:

- повнота розкриття питань;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;
- вміння самостійно опрацьовувати матеріал.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи (реферату):

- повнота розкриття теми реферату;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- грамотність і акуратність оформлення.

Критерії оцінювання знань здобувача на заліку наступні:

- 90-100 балів – за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування тестових і практичних задач;
- 82-89 балів – за ґрунтовні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування тестових і практичних задач;
- 74-81 балів – за міцні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування тестових і практичних задач;
- 64-73 балів – за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язування тестових і практичних задач;
- 60-63 балів – за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування тестових і практичних задач;
- 00-59 балів – за незнання навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язування тестових і практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Підсумкова оцінка з дисципліни у балах переводиться у національну шкалу.

Таблиця переведення підсумкової оцінки у національну шкалу

100 бальна шкала	Європейська шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A (відмінно)	Відмінно
82-89	B (дуже добре)	Добре
74-81	C (добре)	
64-73	D (задовільно)	Задовільно
60-63	E (достатньо задовільно)	
35-59	FX (з правом перескладання)	Незадовільно
0-34	F (без права перескладання)	

10. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них пояснюється матеріал. Сам факт відвідування лекцій фіксується, але не оцінюється. Система оцінювання орієнтована на отримання оцінок за засвоєння теоретичних знань, а також на стимулювання активності здобувача на заняттях.

Поведінка в аудиторіях. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах взаємоповаги.

Академічна доброчесність.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв².

² http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

11. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

11.1. Методичне забезпечення

1. Положення про організацію освітнього процесу в Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 8.10.2020, протокол №2) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_org_osvit_proc.pdf
2. Положення про систему оцінювання результатів навчання студентів Закарпатської академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 29.08.2016, протокол №1) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf.
3. Положення про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 21.03.2019, протокол №7) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

11.2. Рекомендована базова література

1. Бабилаев А.Н. Этническая психология как социальный феномен.- М., 2001.
2. Баронин А.С. Этнопсихология. – К., 2000.
3. Бромлей Ю.В. Этносоциальные процессы: теория, история, современность. – М., 1987.
4. Бромлей Ю.В. Очерки теории этноса. – М., 1983.
5. Бромлей Ю.В. Современные проблемы этнографии: очерки теории и истории. – М., 1981.
6. Гумилев Л.Н. Струна истории. Лекции по этнологии – М., 2008.
7. Етнічні та історичні традиції населення Українських Карпат. // Carpatika – Карпатика. – Вип.6 – Ужгород, 1999.
8. Етнографія України. – Львів, 1994.
9. Етнос і соціум. – К., 1993.
10. Етнопсихологія : навч. посібн. для здобувачів вищої освіти спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Автор-упорядник О.П. Цюняк. – Івано-Франківськ, 2017.
11. Залізник Л. Нариси стародавньої історії України. -К., 1994.
12. Колодний А.М. Феномен релігії: природа, структура, функціональність, тенденції, стан. -Львів, 1996.
13. Крысько В. Г. Саракуев Э. А. Ведение в этнопсихологию. –М., 1996.
14. Культура і побут населення України. – К., 1991.
15. Культура Українських Карпат: традиції і сучасність. – Ужгород, 1994.
16. Липа Ю. Призначення України. - Нью-Йорк, 1953.
17. Лозко Г. Етнологія України. - К., 2001.
18. Лозко Г. Українське народознавство. - К., 1995.
19. Львовичкіна А. М. Етнопсихологія: Навч. посіб. - К, 2002.
20. Макачук С.А., Турій О.Ю. Український етнос: Історичний розвиток. - Львів, 1990.
21. Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996.
22. Нельга О.В. Теорія етносу. Курс лекцій. - К., 1997.
23. Петров В. Походження українського народу. – К., 1992.
24. Платонов Ю.П. Основы этнической психологии. - Спб, 2003.
25. Присяжнюк Ю.П. Ментальність українського селянства в умовах капіталістичної трансформації суспільства // УІЖ,- 1999.-№3. –С.23-33.
26. Сенько І. Ментальність русинів-українців. – Ужгород, 1996.
27. Сміт Е. Національна ідентичність. – К., 1994.
28. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология. – М., 2008.
29. Стражний А. Украинский менталитет. Иллюзии-мифы-реальность.— К., 2008.

30. Тиводар М.П. Етнологія: Навч. посібник. – Львів, 2004.
31. Тиводар М.П.. Закарпаття: народознавчі роздуми. – Ужгород, 1995.
32. Тиводар М.П. Традиційне скотарство Українських Карпат другої половини ХІХ-першої половини ХХ ст. – Ужгород, 1994.
33. Тиводар М.П. Етнографія Закарпаття. - Ужгород, 2011.
34. Українознавство. – К., 1994.
35. Українське народознавство. – Львів, 1994.
36. Українські Карпати: етнос, історія, культура. - Ужгород, 1993.
37. Шпет Г.Г. Введение в этническую психологию. – СПб., 1996.
38. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія: Зарубіжні країни. – К., 2000.
39. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. –К., 2006.

11.3. Рекомендована допоміжна література

1. Нежурина-Кузничная Н.Ю. Популярная этнопсихология.– Мн., 2004.
2. Современная этнопсихология. Хрестоматия. – Мн., 2003.
3. Этнопсихологические проблемы вчера и сегодня: Хрестоматия. – Мн., 2004.

11.4. Інформаційні ресурси

infodisk.ua (повне зібрання нормативних актів України: закони,укази, постанови КМУ, документи міністерств і відомств, міжнародні та історичні документи).